

Bemærkninger til lovforslaget

Med virkning fra 1. januar 1975 gennemførtes lovbestemmelser om ca. 250 »samfundsrepræsentanter« i banker og sparekasser (regeringsforslag L 22 af 9. januar 1974 (Folketingstidende 1973-74, 2. samling, forhandlingerne sp. 146, 1035 ff, 4154 ff og 4372 ff, tillæg A, sp. 275 ff, tillæg B sp. 151 og tillæg C sp. 151, gennemført som lov nr. 199 af 2. april 1974. Loven har først og fremmest den virkning at give de herskende politiske partiers støtter gode ben at gnave på bekostning af pengeinstitutterne, dvs. af deres indskydere og/eller personale og/eller aktionærer. Hvis vedkommende bestyrelsesmedlem er sagligt egnet, kan pengeinstituttet selv vælge ham. Er han det ikke, men blander alskens usaglighed ind i arbejdet, er han decideret skadelig på et samfundsøkonomisk meget centralt område, der meget gerne skulle fungere uden politiske overtoner.

Når Danmarks problemer skal løses, er et hovedmiddel at frigøre erhvervslivet for statsbyrder. Nærværende forslag er en beskeden brik i denne samlede bestræbelse. Erhvervene skal fungere langt omkostningsbilligere, langt enklere og langt sundere. Det offentlige skal stærkt underkende tilbøjeligheden til at blande sig på alskens områder ved at kontrollere alt og alle. Derfor må de enkelte frø, som er udsået, luges op igen, før smitten breder sig over større dele af erhvervslivet (forsikringsselskaber, rederier, fabrikker, handelsforetagender osv.) Det gør Velfærdsdanmark fattigere, og det står alt for slemt til nu.

Men selv om man har den stik modsatte samfundsopfattelse af fremskridtspartiet, må den gældende ordning betegnes som bundrådden. Preben Wilhjelm sagde således om samfundsrepræsentanterne den 17. januar 1979 i folketinget:

»De har tavshedspligt. De må end ikke indrapportere til handelsministeriet. De har kun én loyalitetsforpligtelse, og det er over for pengeinstituttet. Og så har de i øvrigt at holde deres mund og tage deres 41.000 kr. om året. Det er en ren og skær gidselfunktion, og den er værre end ingenting. Den er at lægge gift for alt, hvad der kunne kaldes demokratisk kontrol.«

Nærværende forslag er en genfremsættelse af L 83 af 21. november 1978, hvilket forslag førstebehandlede 17. januar 1979 (Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 4877-4897). Det var igen en genfremsættelse af L 185 af 31. januar 1978 (førstebehandlet 3. marts 1978, jfr. Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 7079-7099).

Om misvirkningerne af den nuværende lov henvises til Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne spalte 3321-3324 og 5664-5698. Som eksempler kan nævnes, at borgmestrene i Assens, Mariager, Birkerød, Odense, Hjørring, Gentofte, Rønne, Stege, Tarm, Årup, Horsens, Nakskov, Middelfart, Nykøbing Mors, Vejle, Ålborg alle sad (sidder?) i deres lokale banker eller sparekasser som bestyrelsesmedlemmer.

Amtsborgmestrene på Bornholm og på Fyn sad (sidder?) ligeledes i bestyrelsen for lokale banker. Endvidere har en lang række tidligere ministre og folketingsmedlemmer som veltjente partisoldater fået denne belønning. Det gælder for eksempel forhenværende minister Kjeld Philip, forhenværende minister Helge Larsen, den socialdemokratiske amtskommunale politiker og partimedarbejder Preben Lassen, advokat Ib Thyregod, advokat, forhenværende rådmand Georg Kofoed, forhenværende minister Tove Nielsen, de tidligere medlemmer af folketinget Lars Emil Johansen og Poul Dam og Gundhild Due samt Henning Jensen MF.

Jyllands-Posten skrev den 3. januar 1979 under overskriften »Attraktivt »ben« til Venstre-mand«:

»Handelsminister Arne Christiansen (V) har besluttet at give et af de mest attraktive politikeren til sin partifælle i Vejle amtsråd, gårdejer Jens Pedersen. Han er med virkning fra nytår udpeget som nyt medlem af Aktivbankens bestyrelse. Det er en post til godt 40.000 kr. Det var hidtil proprietær Olaf Lund, tidligere konservativt medlem af amtsrådet, der havde bestyrelsesposten.

Adskillige amtsrådsmedlemmer var liebhavere til det givtige bestyrelsesjob. Venstre, konservative og socialdemokraterne i amtsrådet var gået sammen.«